

Tüberküloz

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe
Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Konuřma İçeriđi

- Dünya ve Türkiye'de **TB** epidemiyolojisi,
- **ACTHIVIST kohortunda TB** hastaları,
- HIV ve TB'nin birbiri üzerine etkileri,
- Tanı testleri,
- DHHS kılavuzu,
- Vaka,

Epidemiyoloji

- 2015'te **10,4 milyon** yeni TB vakası,
- **1,2 milyonu** HIV pozitif,
- **1,4 milyon** ölüm var,
- **400 000**'i HIV pozitif bireyler arasındaki TB hastalığı sebebiyle,

Epidemiyoloji

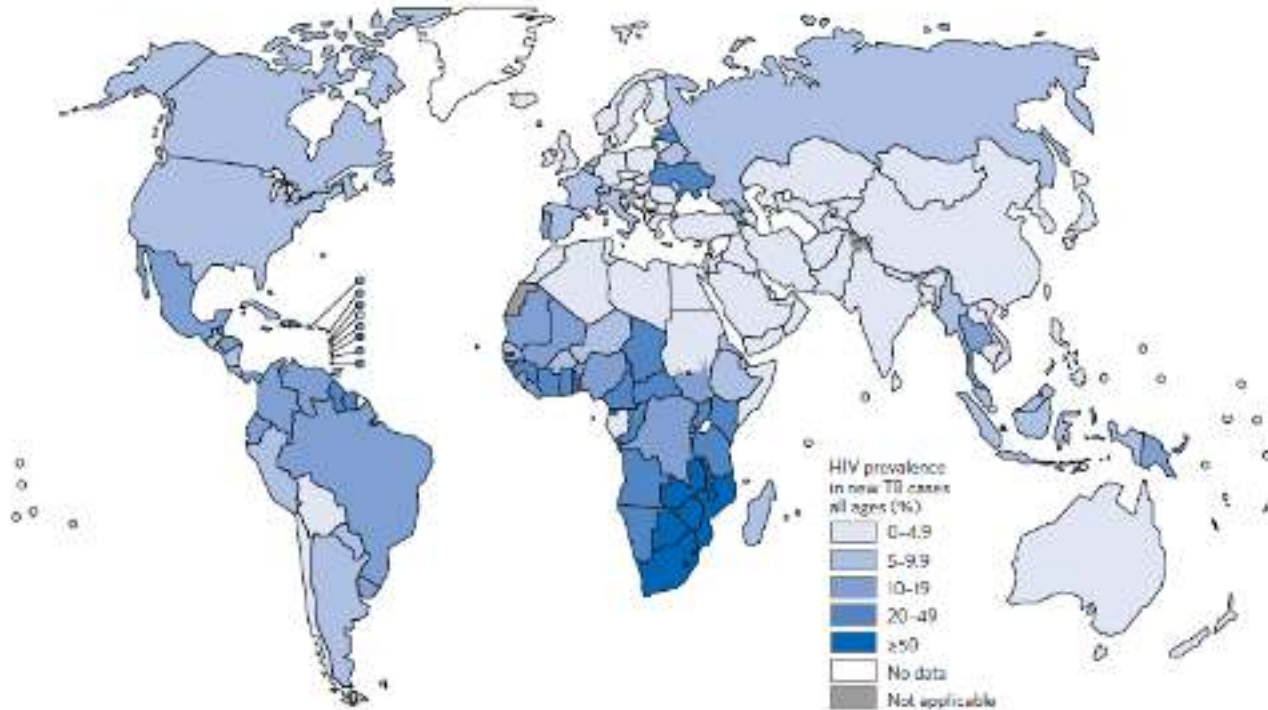
- Dünya genelinde, 2015 yılında,
- TB hastalarının % 55'ine HIV testi yapılabildi,

Prevalans

FIG. 3.4

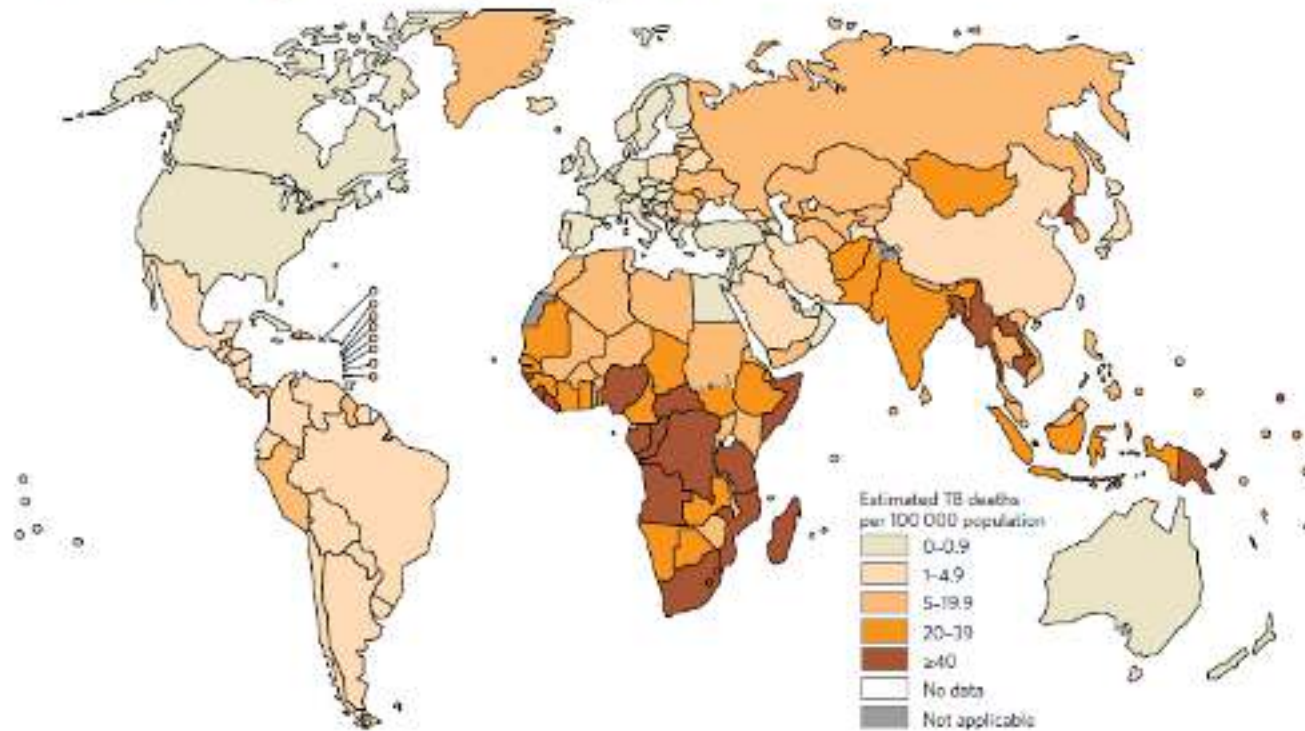
Estimated HIV prevalence in new and relapse TB cases, 2015

Mortalite

WHO

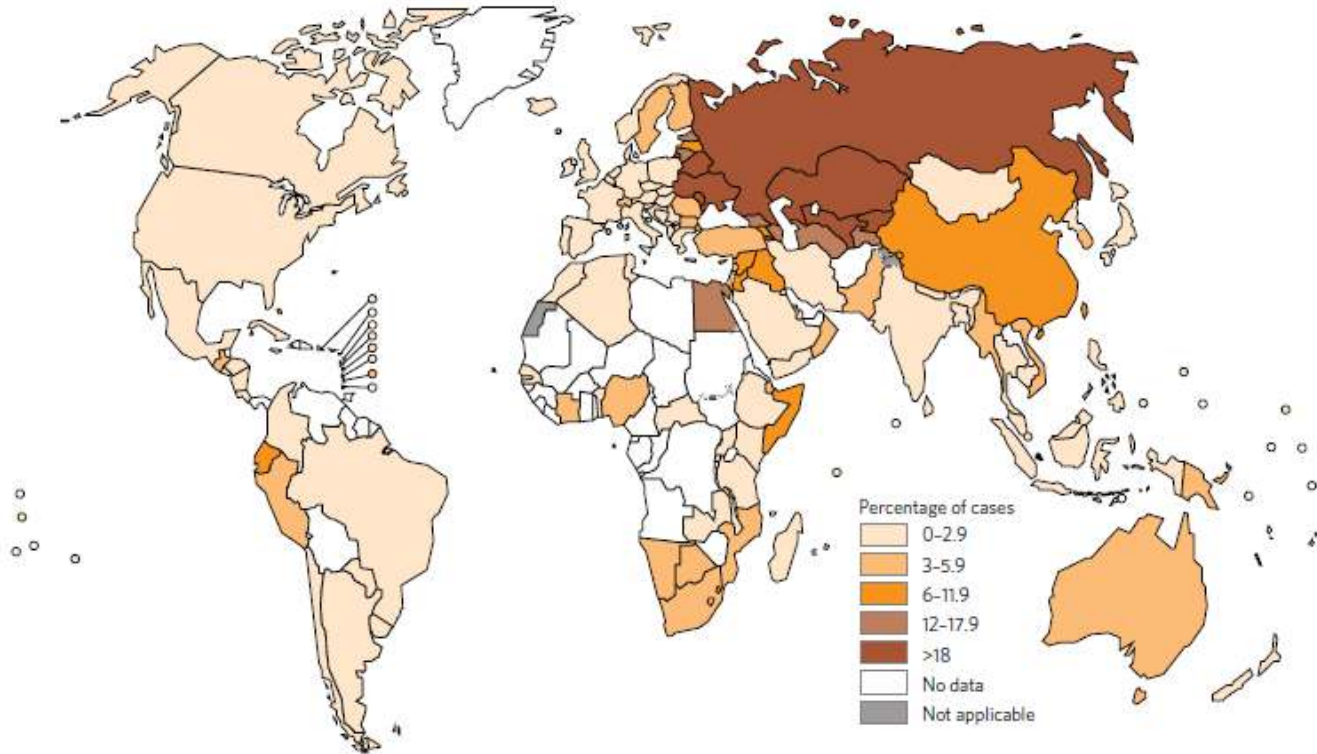
Estimated TB mortality rates in HIV-negative people, 2015

Dirençli TB

FIG. 3.18

Percentage of new TB cases with MDR/RR-TB^a

Epidemiyoloji

Bu raporda 2013 yılı tüberküloz kontrol faaliyetleri, 2012 yılı tüberküloz hasta verileri ve 2011 yılı tüberküloz hastalarının tedavi sonuçları sunulmuştur.

Epidemiyoloji

KÜRESEL TÜBERKÜLOZ 2013 RAPORUNDA TÜRKİYE

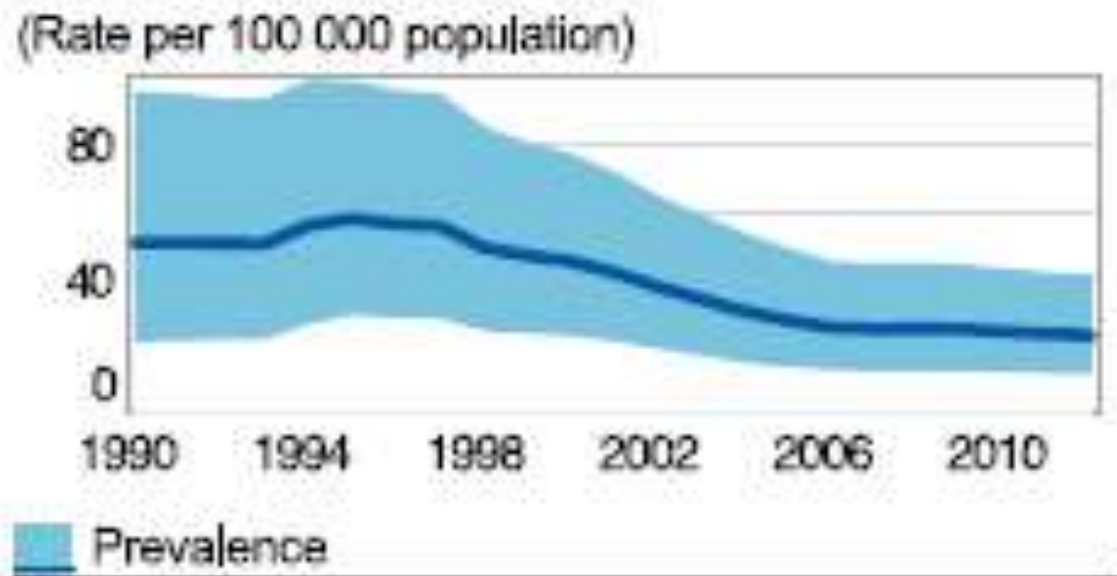
Tablo 1. DSÖ Bölgelerine Göre Tahmini TB Hastalık Yüğü, 2012 (Yüz bin nüfusta)

BÖLGE	İnsidans* (100.000'de)	Prevalans* (100.000'de)	Mortalite* (100.000'de)
Afrika Bölgesi	255	303	26
Güney Doğu Asya Bölgesi	187	264	25
Doğu Akdeniz Bölgesi	109	180	16
Batı Pasifik Bölgesi	87	128	5.8
Avrupa Bölgesi	40	56	3.9
** TÜRKİYE	22	23	0.52
Amerika Bölgesi	29	40	1.9
DÜNYA GENELİ	122	169	13

*Hızlar, nokta tahmin değerlerini göstermektedir.

**Türkiye, DSÖ Avrupa Bölgesinde yer almaktadır.

Prevalans

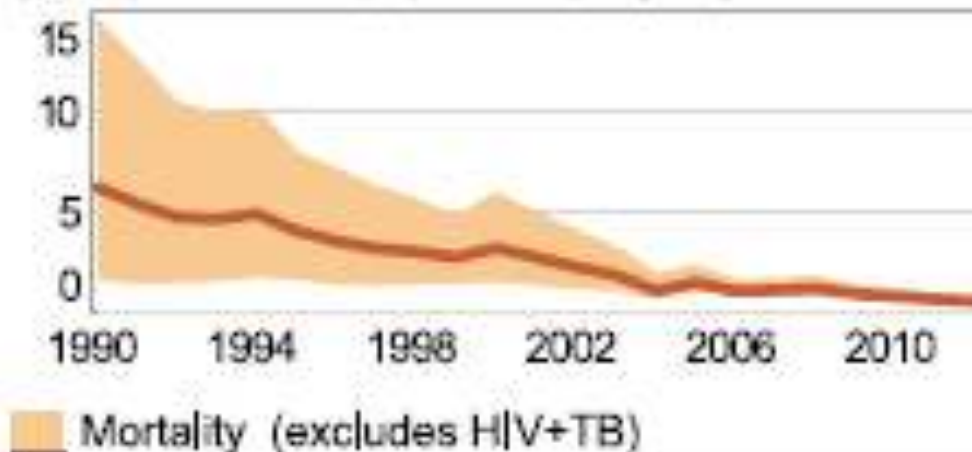

Mortalite

Tuberculosis profile

(Rate per 100 000 population per year)

HIV-TB

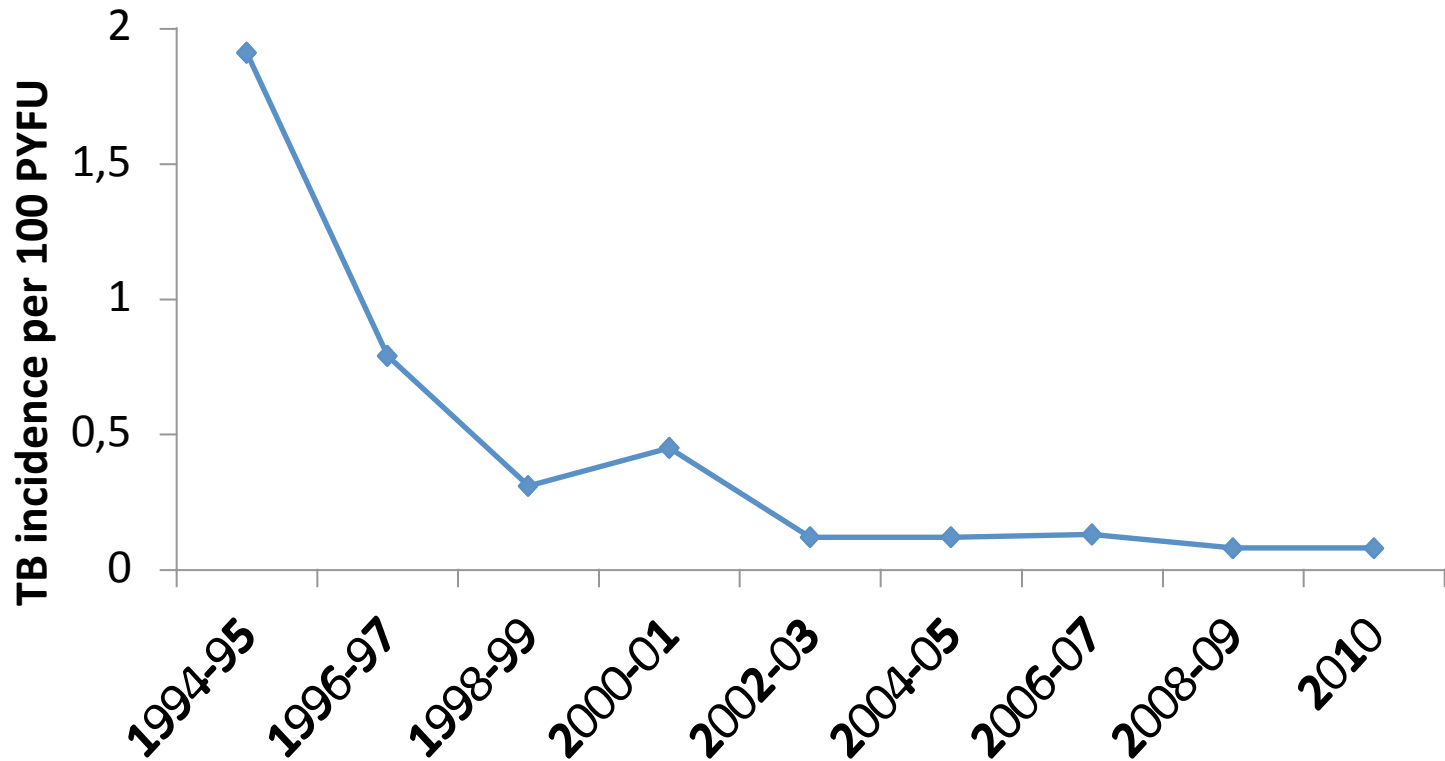
■ ■ KÜRESEL TÜBERKÜLOZ 2013 RAPORUNDA TÜRKİYE

TB/HIV 2012	Number	(%)
TB patients with known HIV status	8 646	(59)
HIV-positive TB patients	45	(<1)
HIV-positive TB patients on co-trimoxazole preventive therapy (CPT)	22	(49)
HIV-positive TB patients on antiretroviral therapy (ART)	35	(78)
HIV-positive people screened for TB		
HIV-positive people provided with IPT		

HIV-TB

- TB, HIV ile enfekte bireylerde önemli bir **ölüm** sebebidir,
- **2005**'te HIV-TB birlikteliği en yüksek seviyedeydi,
- **ART**, CD4 sayılarına bakılmaksızın TB gelişme riskini % 65 oranında azaltır,

Batı Avrupa'da HAART sonrası HIV(+) hastalarda TB insidansı

Kohort-TB

- ACTHIVIST Kohortu,
- 1996-2015 yılları arasında,
- 1475 HIV (+) birey,
- 18 yaş üstü,
- Retrospektif olarak değerlendirildi,

Kohort-TB

- 66/1475 TB (% **4,5**),
- 2/3'ünde CD4 sayısı 200'ün altında,
- % 62'si pulmoner,
- % 38'i ekstrapulmoner,

Kohort-TB

- % 72'sinde HIV TB ile prezente olmuştu,
- % 12'inde ART alırken TB gelişmişti,
- % 27'sinde en az bir komorbidite var,

Kohort-TB

- Mortalite oranı % **21**,
- Mortalite, TB ile prezente olan HIV enfeksiyonlu olgularda daha yüksek, (% 93 / % 65) **p=0,040**

HIV-TB

bağışıklığın baskılanması

MTB direnç sorunu

ART-TB
ilaç etkileşimi

ilaç toksisitesi

artan ilaç sayısı

tedaviye uyumda azalma

TB'nin HIV'e Etkisi

M. tuberculosis

TNF yapımını artırır

HIV replikasyonu 100 kat artırır

HIV'e hedef olan CD4 hücre sayısı artmakta

HIV infeksiyonunun seyrini hızlandırır

HIV'in TB'e etkisi

- **HIV-ilişkili immün supresyon**
  - Granulom oluşumunda
  - Kavite oluşumunda
  - MTB-sınırlanmasında yetersizlik
- **Klinik**
  - Akciğer **alt lobların** daha sık tutulumu
  - Atipik akciğer grafi bulguları (*Int J Tuberc Lung Dis 2008;12:397*)
  - **ARB negatifliğinin** daha fazla olması (*Int J Tuberc Lung Dis 1999;3:330*)

Tüberküloz gelişimi için risk faktörleri

TB herhangi bir CD4 sayısında ortaya çıkabilir

- Düşük CD4 hücre sayısı,
- Geç tanı,
- Düşük vücut kitle indeksi,
- Anemi,
- Yüksek viral yük,

Latent TB Enfeksiyonunun tedavi edilmesi

- TB % 62
- Ölüm % 26

Akolo C, et al. Cochrane Database Syst Rev 2010(1):CD000171

HIV tanısı alanlarda LTBI rutin olarak test edilmeli

CD4 $<200/\text{mm}^3$ ve test (-) ise

ART başlanıp CD4 $\geq 200/\text{mm}^3$ olunca test tekrarlanmalı

Test Duyerlılıkları

- ppd   % 56-95
- IGRAs   % 92-97

- $CD\ 4 < 200/mm^3$ de IGRA'larda da yalancı negatif ve belirsiz sonuçlarda artış olabilmektedir
- Pahalı

Radyoloji

- **CD4 sayısı düşük olan olgularda akciğer grafisi normal olabilir**
- **Şüphede kalınan durumlarda akciğer BT,**

Mikrobiyolojik incelemeler

Balgam ARB

- İleri derecede immün yetmezliği olan olgularda,
- Primer TB'de,
- Dissemine TB'de duyarlılığı düşük,
ARB duyarlılığı; HIV (+) % 45, HIV (-) % 60

Altın standart kültür

- LJ medium, BACTEC, MGIT,
- Duyarlılık testleri,

PCR-Genotipik Direnç Testleri

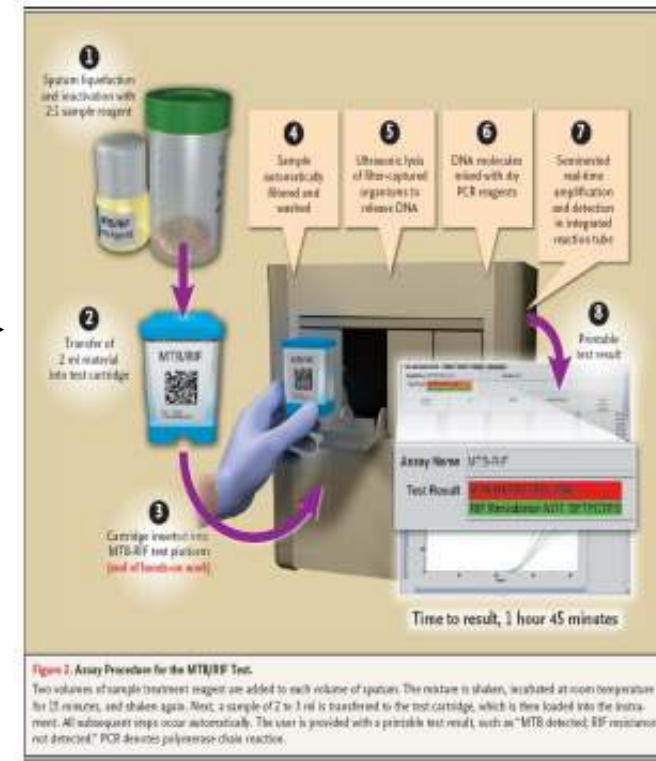
- PCR, kültürden daha kısa sürede sonuçlanır,
- ARB incelemesinden daha duyarlı ve özgül,
- Ancak **yanlış negatif** olarak sonuçlanabilir,

- Genotipik testler, ilaç direnç mutasyonlarını göstererek direncin **erken** saptanmasını sağlar,

- Rifampisin ve izoniazid için genotipik direnci saptayan hızlı sonuç veren ticari testler,

Xpert MTB/Rif

Balgam

Diğer materyaller

2 saatte tanı

Duyarlılık

ARB (+) örnek = % 98

ARB (-) örnek = % 72

Farklı örnekler= % 81 (25 - 97)

İdrar TB

İdrar TB

→ idrar →

→

TB-LAM Dip-stick

TB-LAM test stripleri (tanı süresi **30 dakika**)

özgüllük 98%: duyarlılık CD4 sayısı düştükçe artar (% 66 CD4 < 100)

**Guidelines for the Use of Antiretroviral Agents in
HIV-1-Infected Adults and Adolescents**

Downloaded from <http://aidsinfo.nih.gov/guidelines> on 9/16/2016

Visit the AIDSinfo website to access the most up-to-date guideline.

Register for e-mail notification of guideline updates at <http://aidsinfo.nih.gov/e-news>.

Latent TB Tedavisi

- **INH** 9 ay,
- **INH** ve **rifapentin**, haftada bir, 12 hafta,
- **Rifampisin** veya **rifabutin** dört ay,

Tedavide Zamanlama

CD4 sayısı 50'nin altında ise;

- Anti TB başla,
- **iki hafta** içinde ARV başla,

CD4 sayısı 50'nin üzerinde ise ;

- TB başla,
- **Sekiz hafta** içinde ARV başla,

Tedavide Zamanlama

Hamile ise;

- TB başla,
- **En kısa sürede ARV başla,**

Menenjit ise;

- Erken ARV kullanımında temkinli ol,

ölümler bildirilmiş,

Hangi Rejim?

Presence of Coinfections	Treating TB disease with rifamycins	<p>TAF is not recommended with any rifamycin-containing regimen.</p> <p><u>If Rifampin is Used:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • EFV can be used without dosage adjustment • If RAL is used, increase RAL dose to 800 mg BID. • Use DTG at 50 mg BID dose only in patients without selected INSTI mutations (refer to product label). <p>If using a PI-based regimen, rifabutin should be used in place of rifampin in the TB regimen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rifamycins may significantly reduce TAF exposure. • Rifampin is a strong inducer of CYP3A4 and UGT1A1 enzymes, causing significant decrease in concentrations of PI, INSTI, and RPV. • Rifampin has a less significant effect on EFV concentration than on other NNRTIs, PIs, and INSTIs. • Rifabutin is a less potent inducer and is a good option for patients receiving non-EFV-based regimens. <p>Refer to Tables 19a, b, d and e for dosing recommendations for rifamycins used with different ARV agents.</p>

Vaka

- 45 yaşında, erkek,
- Ateş, gece terlemesi, kilo kaybı, iştahsızlık,
- Boyunda ele gelen şişlikler,
- Yedi yıl önce HIV enfeksiyonu tanısı almış ancak ART kullanmıyor,

Vaka

- Ateş: 39,8 °C,
- Kaşektik görünümde,

- HIV RNA: 625 417 IU/ml,
- CD4 sayısı: 91 hücre / mm³,
- ESH: 65

Vaka

- Servikal zincirde, bilateral, en büyüğü 3x2 cm olan konglomere LAP,
- Her iki aksiller bölgede en büyüğü 3x 1,9 cm olan multipl LAP,
- KC portal hilus düzeyinde, sağ eksternal, iliak zincirde en büyüğü 2,7 cm LAP,

Vaka

- LAP eksiyonu yapıldı,
- ARB ve TB PCR **pozitif**,
- *Kazeifiye garnülomatöz iltihap,*

Vaka

- Dörtlü anti TB (rifabutin) başlandı,
- ART (Tenofovir- emtrisitabin ve Raltegravir),

Vaka

ART'nin 20. gününde;

- HIV RNA: 233 IU/ml,
- CD4 sayısı: 255 hücre / mm³,
- Taburcu edildi,

TEŞEKKÜRLER